

A jobb tehének tehát ezen 36 nap alatt 368 pint tejjel többet, de 204 font testsúlyal kevesebbet termeltek; $1\frac{3}{4}$ pint tej eszerint 1 font testsúly által pótoltatott.

Végre azon következtetést vonja Dr. Völcker kísérleteiből: miszerint felvehető, hogy kisebb fajták, valamint nagyobb fajtáknak kisebb egyedei — hasonló takarmányozás mellett — több tejet termelnek.

(Frauend. Bl.)

Kukoricza termesztés Éjszak-Némethonban.

Általános a feltevés, hogy az annyira hasznos kukoriczatermesztés Éjszak-Némethonba nem való, miután ott a szem vagy éppen nem, vagy teljesen ki nem érik. Ezen feltevés azonban hibásnak bizonyult. Mecklenburgban tett több éves tapasztalások ugyanis világosan kimutatták, hogy czélszerű fajták megválasztása és helyes eljárás követése mellett ott is lehet, mind szem, mind szalmára nézve igen kielégítő terméseket létre hozni.

Különösen pedig czélszerűnek bizonyult az oda való fekvésbe a fehér amerikai és a bukovinai kukoricza.

„Ezen két kukoricza fajtát — úgy írja egy Bohm nevű mecklenburgi gazda a „Landw. Anzeiger“ ez évi 5. számában — én hosszabb idő óta nagy előszeretettel és gazdag sikerrel termeszttem és meg is fogom tartani mindaddig, míg csak valami még hasznosabb növényt nem találok. Eddigelé — folytatja Bohm — én sem a kalászosok, sem a hüvelyesek közt nem ismerek növényt, mely a kukoriczával a versenyt kiállhatná; miért is nagyon sajnálatra méltó, hogy ezen kitünő vetemény itt (t. i. Éjszakanémethonban) mind eddig nagyobb mértékben nem termesztetik.“

Figyelemre méltó közlésnek tartjuk ezt kivált felföldi gazdáinkra nézve is, hol az annyira fontos kukoriczatermesztést — kellő eljárás főleg fajtamegválasztás mellett — jóval nagyobb eredménnyel és nagyobb mértékben lehetne folytatni, mint eddig történt.

A házi macskának kártékonyága a szabadban.

Minden erdész, gazda, kertész sat. tapasztalható, hogy az egész enyhe évszakon át számos házimacska kóborog a kertekben, a mezőn és erdőn, néha rendkívül nagy távolságban minden emberi lakástól. Ha szemmel tartjuk a nagyobb gazdaságoknál tartatni szokott öt hat

macskát, azt vesszük észre, hogy egy vagy kettő közülök tán nyugodtan hon marad, de a többi, tavasz nyitáival rendszeren eltűnik és tél felé, néha számos elvadult családdal együtt, ismét haza tér. Nem minden macskában lakik tehát ezen sajátságos vándorösztön; de a melyik egyszer megkísérlette, többé egy nyáron sem marad a házi tűzhely mellett.

Noha ezen tény általán ismeretes, mindamellettt legtöbb ember keveset gondol annak sajnós következményeivel, sőt többnyire nem is ösmerik azokat. Szabadságot veszek tehát magamnak, a miveltt földbirtokosokat, erdészeket s mezőgazdákat ezen tárgyra a maguk érdekében figyelmeztetni és a házimacskának a szabadbani kártékonyságát röviden leírni.

Elfog ugyan a macska néha a kertben vagy mezőn is egy-két egeret, és valószínűleg ez indítja kezdetben a szabadbani leskelődésre. Csakhamar azonban a kis madárka vonja magára figyelmét; ennek elfogása rá nézve sokkal mulattatóbb és husa is kétségtelenül izletesebb. És ime nem telik sok idő, s a macska szenvedélyes vadász-szá vált — kertekben a billegényekre, csipkemakerakra, pintyekre sat., a mezőn és előerdőben pedig a pacsirtákra, fűjkekre, foglyokra, fiatal nyuszkákra sat. Ez azonban nemcsak a természetbarátra, hanem a gazdára nézve is igen sajnálatos tény, minthogy a pusztítás, melyet egyetlen egy macska a nyáron át a szabadban véghez visz, valóban nagyobb, mint első tekintetre sejtjenők. Ha számba vesszük ugyanis, hogy átlagban minden négyszegmértföldre, beszámítva kerteket, mezőt és előerdőt, legalább is 8 vagy 10 macska tartózkodik, melyeknek mindegyike naponta, az ottani állatlakossághoz képest, egy nyolczadtól majd csak fél négyszegmértföldnyi területig barangol be, — ha meggondoljuk továbbá, hogy ezen kis ragadozó itt egy fülmilét és cziczkányt, amott egy vakandot és görényt — szóval, gyilkolási vad kedvében mindent megöl, amin csak erőt vehet, és hogy azonfölül gyorsasága, csele meg kitartása elől nem egy könnyen képes a kisebb állatok bármilyeke, legyen az szárnyas, vagy emlős, menekülni: ha mondom, mindezeket egybevesszük, könnyen fogjuk azon roppant kárt felismerhetni, melyet a szabadban barangoló házimacskák szint-ugy a természet háztartásában, mint az emberek érdekeiben okoznak.

Nagyon is való G l o g e r n a k ama kimondása, mely szerint az ember az ő kulturális és civilizáló törekvéseivel önmaga legfőbb oka azon kártékony egyensúly zavartatásnak a nagy természet háztartásában, melynek végre is az ember érzi leginkább súlyos követke-

ményeit. Ime a macska erre új bizonyság. Ezen háziállat kétségtelenül azon legfőbb okoknak egyike, melyek által évről évre mindenféle a hasznos éneklőmadarak fokozatos pusztítása előidéztetik. Nem szükséges ennek további következményeit, u. m. a kártékony rovaroknak, (melyeknek épen az éneklő madarak leghathatósabb üldözői) véghetetlen szaporodását és ebből eredő károkat a természet és ember háztartásában részletesebben előadni.

De nem mulaszthatom el, a mondottakhoz még néhány adatot saját tapasztalásomból csatolni. Bátran állithatom, miszerint azon macska, mely már egyszer madarakra s más effélékre künn vadászni volt, nem csak a szabadban felette kártékony állattá, hanem azóta a háztartás körül is, teljesen érték- és haszonnélküli teremtménynyé vált. Ez egészen természetes. Ősszel ugyanis kövéren és hízottan jő haza; lusta; csak a meleg kályha körül heverész, mitsem törődve az egerekkel, vagy épen a patkányokkal fírasztó harcokkal. Számos esetben tapasztaltam, hogy olyan macska, mely a szabadban madarak és egyéb vadak gyilkolásával foglalkozott, a ház körül többé sem egeret, sem patkányt nem fogdoz. De szabaduljon ki csak egyszer, vigyázatlanságunk következtében, a kis kanári madár kalitkájából és meglátjuk, mi hirtelen ott terem a különben a kályhán mozdulatlanul szunnyadó kandúr és mily bámulatos gyorsasággal ragadja meg ártatlan prédáját, még mielőtt azt akadályozhatnók.

Hogy mennyire terjednek a házimaeszkának ragadozásai a szabadban, erről is magam tapasztalása után írhatok.

Egykor kiint a mezőn sétálván, távolról egy nyulat hallok sivi-tani, és midőn oda siettem, — a hely színe egy kis terjedtségű de nagyon sűrű krumpliföld volt — elein csak egy középnagyságu házi-macskát látok gyorsan elfutni; de tovább kutatóván, ott fekszik egy nagy nősténynyul, melyet a macska épen megfojtott, s mely négy majdnem teljesen kinőtt fiat hordott méhében.

Egy földbirtokos barátom, ki gazdaságában semmi macskát nem tűrt, mellékesen említve, a következő módon tudta magát az egerek ellen óvni. Szép házikertjében egy pár sűrű gyeű volt és ezek alatt, különösen az épületek közelében, szekrényeket alkalmazott, félig a földbe, sündisznók számára és itt tenyésztette ezen hasznos és különben ártalmatlan egérvadászokat. A padlásokon, pajtákon és istállóknban pedig nyilasokról gondoskodott baglyok számára, és nem is tartott sokáig, hogy ezen jótékony vendégek

nála megtelepedtek. Emellett a vakandokat is szorgosan és czélszerűen kiméltette. A háztartás körül pedig egy kis pincs végezte igen sikeresen az egerek és patkányok elleni vadászatot. — Barátom gyönyörködött a számtalan zenéreken, melyek — böles gondoskodása következtében — nemcsak a kertben, hanem egy szomszéd kis ligetben is megtelepedtek és senki által nem háborgatva, nemcsak a gyümölcsfákat hathatósan óvták, hanem az egész környéket gyönyörü éneklésükkel eltöltötték. De ki írja le bosszuságát s fájdalomát, midőn mind ennek daczára egyik tavaszi napon a gyümölcsösben s a ligetben majd minden madárfészek kirabolva találtatott, köztük a csalogányok, egy pár nagy vadgalamb, egy fekete rigó és számos más madárnak fészke! Csakhamar kitűnt azonban, hogy a gonosztevő egy, majdnem két óra távolságban lakó szomszédnak macskája vala, mely lassanként egész idáig kiterjesztette rabló vadászatát.

Ha mind ezekhez hozzávesszük még, hogy a macskának gyilkolási dühe ellen az ágak likaiban tanyázó, s a természet háztartásában annyira hasznos oduköltők (hurkálók, czinkék sat.) sem biztosak, minthogy éles körmü lábával a legmélyebb és legszűkebb rejtekbe is hatolni s onnan martalékát előhuzni képes, — úgy valóban csak őszintén örvendhetünk, azon szokásnak, miszerint minden jóra való vadász a mezőn vagy erdőn rajtkapott macskákat kegyelem nélkül ellövi, vagy kutyáival halálra üldözteti.

Ha **Vogt Károly** a kecske fölött, mint annyira ártalmas állat felett kiméletlenül pálczát tör, akkor ezt, hasonló jogosultsággal a házimacska irányában is tenni szabad volna. Mindamellett nem akarjuk a macskának, mint háziállatnak, jogosultságát, sőt szükségességét eltagadni, — legalább addig nem, míg kielégítő helyettesítésről, tán legjobban a fennebb leirt módon, nem gondoskodtunk. De mint felügyelet nélküli, önkénytesen a szabadságba visszatérő ragadozó állat, a macska feltétlenül, mindenkor és mindenütt üldöztessek. Minden a nyáron át hazuról eltávozó macskát tehát megölni kellene, miután az ilyen, mint egérfogó, a háztartásnál többé úgy sem felel meg. Vagy pedig, minthogy ezen javaslat követése idővel a házimacskák teljes kiirtását vohatná maga után — tehát gondolkozunk oly eszközökről, melyek által a macskának kártékony kívándorlását biztosan akadályozni lehetne.*) **Rus z Károly** után.

*) Szabad tért engedve t. olvasóink találékonyságának — a szerző által javasolt eszközt, a házi macskák kártékony vándorlása ellen — majd csak a jövő füzetben fogjuk közölni.